

Byråkrati for barnets beste

Barnevernet vekker følelser hos mange. Dette fører også til kritikk mot norsk barnevern, kritikk som enkelte ganger kan være fortjent, og andre ganger usaklig. Fylkesmannen ser at all kritikk påvirker barnevernet generelt, og de som jobber der spesielt. Hets, trusler og sjikanering er uakseptabelt. Konstruktiv kritikk som utfordrer praksis, holdninger, styring, ledelse og eierskap i barnevernet er imidlertid nødvendig, og vil bidra til å gi bedre tjenester for utsatte barn og unge.

I en kronikk i Adresseavisen 13. september, advarer forskerne Ulfseth, Clifford og Lichtwarck fra NTNU mot det de omtaler som en forsterking av det forvaltningsmessige og byråkratiske perspektivet i barnevernet. Deres omfattende forskning har over lang tid tilført viktig kunnskap til norsk barnevern, noe som er nødvendig for utvikling av gode tjenester for barn og unge. Samtidig er det nødvendig å ha flere tanker i hodet på samme tid. Ingen vil hevde at regler og prosedyrer, fører til en forsvarlig praksis i seg selv. Kronikken legger imidlertid til grunn at forvaltningsperspektiv nærmest står i veien for at de ansatte i barnevernet får gjort en god jobb. Vi mener at styring er viktig og nødvendig også i barnevernet. Sammen med en god og tydelig ledelse, er vår erfaring at dette bidrar til å trygge de ansatte, samt gi rom for faglig god praksis.

De aller fleste som får hjelp av barnevernet i Norge er fornøyde. Samtidig opplever ikke alle møtet med barnevernet som trygt og godt. Alle som jobber i, og i samarbeid med barnevernet må ha en ydmyk tilnærming til dette. Barnets beste skal alltid være det avgjørende. Barnets beste handler også om å ivareta rettsikkerhet for barnet selv, samtidig som også de voksnes rettsikkerhet skal hensyntas. Rettsikkerhet handler blant annet om å kunne forstå hvordan barnevernet tenker, og hva som er bakgrunnen for de vurderinger og beslutninger de gjør. «*Hvorfor tenkte barnevernet at dette ville være til mitt beste?*». Våre erfaringer er at dokumentasjon er viktig for menneskene det gjelder og et godt grunnlag for å bedrive forbedring og utvikling av tjenestene. Vår opplevelse er at barneverntjenesten også vurderer dette som viktig, men samtidig utfordrende i en travel hverdag. Som i forskningen, er imidlertid god dokumentasjon nødvendig. En skal tåle å bli «sett i kortene». Det bidrar til å øke tilliten til barnevernet og sikrer rettsikkerhet i praksis.

Barnevernet i Norge har sterke virkemidler å spille på, da er det også avgjørende at det arbeidet de gjør, skjer innenfor rammer og regler hvor god faglig praksis dokumenteres og kan etterprøves. Dette er en av flere områder som Fylkesmannen vurderer når vi behandler klager, og gjennomfører tilsyn med barnevernet. Regler og prosedyrer i seg selv, løser som nevnt lite. Vi ser imidlertid at når trygge fagfolk i barnevernet jobber systematisk og faglig begrunnet, skaper dette gode løsninger for barna. Dette krever selvsagt at det er tilstrekkelig med ansatte på jobb. Få ansatte sammen med stort gjennomtrekk er kjempekrevene, ikke bare for tjenesten selv, men også for de barn og familier som må forholde seg til stadig nye mennesker. Samtidig ser vi at antall ansatte ikke er det eneste avgjørende i dette komplekse fagfeltet. Barnevernet alene kan ikke løse alle de utfordringer som mange barn og unge og deres familier har. Det er mange andre aktører som både kan og skal bidra for å sikre barns beste, enten det er helse, skole, barnehage, nav og andre gode hjelpere. Helhetlig og koordinert innsats nytter!

Om barnevernet ikke jobber systematisk, har god styring og ledelse (altså «orden i boet»), så hjelper det imidlertid lite med flere folk på jobb. Derfor må vi sikre begge deler. Nok byråkrati sammen med faglig godt forankret praksis og kloke fagfolk, vil gi de beste muligheter for at utsatte barn og unge får god hjelp til rett tid. Enten eller, er sjelden en klok veg å gå.

Erik Stene, Oppvekst- og velferdsdirektør hos Fylkesmannen i Trøndelag

Margrethe Taule, seksjonsleder

Marita Ugseth, fagkoordinator